Lieta Nr.C10088913

Lietas arhīva Nr.C 0889-13/05

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

2013.gada 18.decembrī, Bauskā.

Bauskas rajona tiesa

tiesnese I.Tīkuma, izskatījusi rakstveida procesā Bauskā, Zaļā ielā 12, civillietu **/pers. B/** maza apmēra prasībā pret **/pers. C/** par uzturlīdzekļu piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

2013.gada 17.oktobrī tiesā saņemta /pers. B/ (turpmāk Prasītāja) maza apmēra prasība pret /pers. C/ (turpmāk Atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu 2007.gada 19.martā dzimušās meitas /pers. D/ uzturam. Prasība pamatota uz Civillikuma 179.pantu un tam pakārtotajiem Ministru Kabineta noteikumiem. Prasītāja norāda, ka bērna ikdienas aprūpi veic viņa. Prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus meitas uzturam 25% no valstī noteiktās minimālās mēnešalgas no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz meitas pilngadībai. Prasītāja nelūdz uzklausīšanu tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma (turpmāk CPL) 56.panta piektā daļa nosaka, ka *tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.*

Atbildētājam par lietas ierosināšanu paziņots uz deklarētās dzīvesvietas adresi, nosūtot prasības pieteikumu, izskaidrojot procesuālās tiesības un pienākumus (9.lietas lapa). Atbildētājs nav sniedzis rakstveida paskaidrojumu, prasības pieteikums saņemts atpakaļ tiesā ar atzīmi, ka beidzies glabāšanas laiks (11.-18.lietas lapas). Atbildētājs nav lūdzis uzklausīšanu tiesas sēdē.

CPL 56.^{1}panta otrā daļa nosaka, ka *tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.*

CPL 250^{25}.panta pirmā daļa nosaka, *ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.*

Par lietas izskatīšanas datumu rakstveida procesā pusēm paziņots, nosūtot paziņojumus 2013.gada 25.novembrī (21.lietas lapa). Atbildētājam paziņojums nosūtīts uz deklarētās dzīves vietas adresi.

Tiesa atzīst, ka par procesu pusēm ir paziņots CPL noteiktā kārtībā, tiesas dokumenti ir nosūtīti uz Atbildētāja deklarētās dzīves vietas adresi, kur viņam ir pienākums būt sasniedzamam. Atbildētājs nav ziņojis tiesai citu adresi saziņai ar tiesu, kas atšķirtos no deklarētās dzīves vietas adreses. Ņemot vērā minēto, un to, ka paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai, lietu iespējams izskatīt rakstveida procesā. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma.

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības kopiju pierādīts, ka Prasītāja un Atbildētājs ir vecāki nepilngadīgam bērnam /pers. D/, dzimusi 2007.gada 19.martā (8.lietas lapa).

Civillikuma (turpmāk CL) 177.pants paredz, ka līdz pilngadības sasniegšanai [219.p.] bērns ir vecāku aizgādībā.

CL 178.pants paredz, *ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.*

Lietā netiek apstrīdēts apstāklis, ka bērna aprūpi un uzraudzību īsteno Prasītāja.

CL 179.pants nosaka, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.*

Panta piektā daļa paredz, ka *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kuri izdoti saskaņā ar CL 179.panta piekto daļu, nosaka, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus- katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumiem Nr.1096, minimālā mēneša darba alga no 2011.gada 1.janvāra valstī ir noteikta 200 latu, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz 7 gadu vecuma ir Ls 50 mēnesī.

Prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus bērna uzturam atbilstoši Ministru kabineta noteiktajam minimālajam apmēram, jo lūgusi piedzīt uzturlīdzekļus 25% apmērā no minimālās mēneša darba algas, ņemot vērā, ka bērns nav sasniedzis 7 gadu vecumu.

Tiesa atzīst, ka katra vecāka pienākums dot uzturlīdzekļus sava bērna uzturēšanai ir absolūts pienākums, kurš noteikts ar likumu. Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka *bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte*.

Atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus, iebildumus pret prasību, nav sniegti pierādījumi, ka piedalās bērna uzturēšanā.

Ministru kabineta noteikumos noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs ir uzskatāms par absolūti minimālo uzturlīdzekļu apmēru, un zemāku uzturlīdzekļu apmēru par šo noteikt nevar.

Ņemot vērā, ka Atbildētāja kā nepilngadīga bērna tēva pienākums, atbilstoši CL 179.pantam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa vai jebkādiem citiem apstākļiem ir nodrošināt sava bērna uzturēšanai uzturlīdzekļus vismaz Ministru kabineta noteikumos noteiktajā minimālajā apmērā, uzturlīdzekļi no Atbildētāja piedzenami noteiktajā minimālajā apmērā, proti, līdz bērna 7 gadu vecumam 25%, bet no 7 gadu vecuma 30% no valstī noteiktās minimālās darba algas.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, kā to lūdz arī Prasītāja, jo ar prasības celšanas dienu Prasītāja uzsāk īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei (sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr.SKC- 254). Tiesā nav sniegti pierādījumi par maksājumu veikšanu pēc prasības celšanas.

Tiesa atzīst, ka ir pamats piedzīt uzturlīdzekļus līdz bērna pilngadībai, t.i., kamēr bērns ir vecāku aizgādībā.

CPL 33.pants nosaka, ka *tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.* CPL 39.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.*

Saskaņā ar CPL 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu. CPL 42.panta pirmā daļa paredz, ka *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos*.

Saskaņā ar CPL 35.panta pirmās daļas 3.punktu *prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu*. Maksājumu kopsumma par vienu gadu ir Ls 669,67 (Ls 50 reiz 5 mēneši un 1 diena līdz bērna 7 gadu vecumam un Ls 60 reiz 6 mēneši un 29 dienas no bērna 7 gadu vecuma). Valsts nodeva saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas pirmā punkta a apakšpunktu ir Ls 100,45 (15% no Ls 669,67).

Tiesa atzīst, ka no Atbildētāja par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi- valsts nodeva par prasību par uzturlīdzekļu piedziņu Ls 100,45 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu Atbildētājam un paziņojumu nosūtīšanu pusēm Ls 3,65.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34., 35., 42., 74., 93., 189., 193., 199., 204.[1], 250.[25].pantiem tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no **/pers. F/**, /personas kods/, par labu **/pers. B/**, /personas kods/, uzturlīdzekļus sākot no 2013.gada 17.oktobra meitas /pers.

D/, dzimusi 2007.gada 19.martā, personas kods, uzturam **Ls 50** (piecdesmit lati) mēnesī, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī līdz bērna 7 gadu vecumam- 2014.gada 18.martam, bet sākot no bērna 7 gadu vecuma 2014.gada 19.marta, ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no **/pers. F/**, /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus- valsts nodevu **Ls 100,45** (viens simts lati 45 santīmi), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **Ls 3,65** (trīs lati 65 santīmi). Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Valsts nodeva iemaksājama: saņēmējs: Valsts kase; NMR 90000050138; Konta Nr. LV55TREL1060190911200; BIC kods TRELLV22; Valsts nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: saņēmējs: Tiesu administrācija Mūkusalas iela 41b, Rīga; NMR 90001672316; ar PVN apliekamās personas Nr. LV90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV 22; Konta Nr. LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķis- 21499 (atbildētāja vārds, uzvārds). Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Bauskas rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedums apelācijas kārtībā nav pārsūdzams. Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma- 2013.gada 18.decembra Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, iesniedzot kasācijas sūdzību Bauskas rajona tiesā.

Tiesnese I.Tikuma